

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХЕРСОНСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»
ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ**

**КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ Й МЕНЕДЖМЕНТУ ОСВІТИ
НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА ЛАБОРАТОРІЯ УПРАВЛІННЯ
НАВЧАЛЬНИМИ ЗАКЛАДАМИ**

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
З РІЗНИМИ ФОРМАМИ ДИСТАНЦІЙНОГО
НАВЧАННЯ
В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ
(2020/2021 н.р.)**

Херсон

2020

УДК 373.018.43

М54

Схвалено на засіданні кафедри педагогіки й менеджменту освіти
КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»
(протокол № 6 від 16 червня 2020 року)

Автори/укладачі:

Голобородько Є.П., доктор педагогічних наук, член-кореспондент НАПН України, професор кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»

Кузьміч Т.О., кандидат педагогічних наук, завідувачка навчально-методичної лабораторії управління навчальними закладами КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»

Рецензенти:

Макаренко-Нітовкіна Т.В., старший викладач кафедри педагогіки й менеджменту освіти КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти»

Крупа Н.П., директор Сиваської загальноосвітньої школи I-III ступенів №2 Новотроїцького району Херсонської області

М54 **Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу з різними формами дистанційного навчання в закладах загальної середньої освіти (2020/2021н.р.) / автори/укладачі: Є.П.Голобородько, Т.О. Кузьміч. – Херсон: КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020. – 20 с.**

У методичних рекомендаціях охарактеризовано нові виклики та нові можливості дистанційного навчання в сучасних умовах, розкрито принципи організації освітнього процесу за змішаною формою навчання та роботи дистанційної школи додаткової освіти.

Викладені навчально-методичні матеріали призначаються методистам методичних служб та керівникам закладів загальної середньої освіти.

УДК 373.018.43

© *КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти», 2020*

ЗМІСТ

Передмова.....	4
Розділ І. Дистанційне навчання: нові виклики та нові можливості	6
Розділ ІІ. Організація освітнього процесу за змішаною формою навчання.....	9
Розділ ІІІ. Дистанційна школа додаткової освіти (шкільна, районна, обласна) по роботі з обдарованими дітьми	13
Післямова	17
Використані джерела	18

Передмова

Пандемія внесла в сферу освіти кардинальні зміни. Вчителям довелося терміново освоювати нові технології, урядам країн - виділяти небувалі кошти для забезпечення стабільного зв'язку, а ІТ-гігантам - розробляти безкоштовні медіа продукти.

За даними інституту статистики ЮНЕСКО, закриття освітніх установ торкнулося майже 1,5 млрд учнів. Близько половини з них не має доступу до домашнього комп'ютера, а 43% - навіть виходу в інтернет [18].

Криза виявила прогалини глобальної системи освіти і мобілізувала усіх її учасників. Під слоганом і хештегом #LearningNeverStops ЮНЕСКО організувало *Глобальну коаліцію з питань освіти*, завдання якої - зробити систему більш гнучкою і відкритою [14].

У багатьох державах на час пандемії скасували тарифікацію доступу до освітніх порталів. Повсюдно з'являються і популяризуються безкоштовні онлайн-курси та освітні ініціативи для багатьох країн. Як показала практика, єдиними доступними для більшості каналами залишаються телебачення і радіо; в період пандемії багато країн запустили національні YouTube-канали, куди викладаються відеоуроки із загальноосвітніх предметів. Так, на сайті ЮНЕСКО опублікований великий список платформ, мобільних додатків і інших ресурсів для дистанційного навчання - практично всі безкоштовні [13].

Педагоги всіх країн мотивовані зробити домашнє навчання таким же захоплюючим, як і традиційне, тому з'являється все більше цікавих рішень, що поєднують навчання і розваги. Наприклад, в Польщі запустили онлайн - ініціативу під назвою *Grarantanna* [15,16], яка отримала назву шляхом об'єднання слів «гра» і «карантин». Учням пропонується маса головоломок, вікторин, вебінарів і турнірів з призами.

В Університеті Північної Кароліни студенти вчаться в віртуальній реальності: «ходять» в 3D-версію реальної лабораторії [20]. В Аргентині на національному освітньому порталі доступні навчальні відео в форматах VR і 360 ° [17]. В Університеті Мері Вашингтон в США запустили креативний

проект під хештегом #UMWteachesthrucovid: професора знімають YouTube-відео з власними дітьми, щоб показати архітектурні принципи, і використовують мультфільми на заняттях [19].

Міністерство освіти Киргизстану запустило в соціальних мережах акцію «Читає вся сім'я». Батькам і дітям надано список літератури для домашнього читання, за якою потрібно написати повчальні есе, розмістити на сторінці в Facebook під хештегом # үйдө_кiтeп_окуйбуз і передати естафету друзям. Після закінчення акції найактивніші учасники отримують призи [11].

Додаток SmartMusic на час пандемії надав вчителям музики безкоштовний доступ. Учні грають поруч з мікрофоном комп'ютера, програма стежить за процесом, визначаючи, чи потрапляють вони в ноти. Учитель аналізує дані програми і коригує гру своїх учнів [12].

Однак, багато безкоштовних курсів дають лише вступні знання, а то і зовсім мають розважальний, а не освітній характер. До того ж їх проходження не гарантує якісних знань. У довгостроковій перспективі є ризик: тотальний онлайн може зробити освіту поверхневою і недоступною для мас. Без вчителя це часто просто накопичення інформації.

Для всіх вже очевидно, що дистанційний контент освіти буде зберігатися і після зняття карантину, проте результативним він може бути тільки в разі вмілого дозування і під керівництвом наставника-професіонала.

Розділ I. Дистанційне навчання: нові виклики та нові можливості

XXI століття – століття інформаційних технологій, необхідність яких сьогодні ніхто не може заперечувати. Вимушений період карантину надав нам нові освітні можливості, але ж одночасно і став новим педагогічним викликом. Якщо до карантину цілеспрямована інтернет – діяльність педагога була фрагментарною і залежала, найчастіше, від захопленості самого вчителя, то сьогодні вона стала основною формою роботи. Таке «занурення» у цифровий простір змусило менеджерів освіти задуматися не тільки над методикою навчання, а й над важливими проблемами сучасної освіти.

В цілому, можна виділити **п'ять глобальних трендів**, які стануть основними у розвитку освіти в найближчі роки і десятиліття:

- **Міждисциплінарність.** Прихильники міждисциплінарного підходу стверджують: вивчення теми з точки зору різних предметних областей дає більш глибоке і цілісне розуміння, розвиває критичне мислення і відкриває нові горизонти для науки; учень має можливість самостійно вибрати цікаві йому дисципліни і сфокусуватися на їх вивченні.

- **Активні методи навчання.** Відповідно до сучасних уявлень про якісне навчання, урок – місце для дискусії, дослідження, практики. Учень більше не пасивний слухач, а центральна фігура на уроці: він самостійно шукає рішення, аналізує і робить висновки. На зміну лекціям приходять такі формати, як дискусії, ігрові завдання, вирішення кейсів, проблемні заняття. Головна функція сучасного викладача – створювати середовище для навчання та спрямовувати, а не просто транслювати знання.

- **Свобода та відповідальність.** Як педагоги, так і старшокласники отримують можливість рухатися по індивідуальній траєкторії, вибираючи поєднання цікавих їм предметів і ступінь занурення в кожний з них. Такий підхід суттєво підвищує мотивацію, надає педагогам та учням реальний контроль над власним розвитком, а разом з ним почуття відповідальності і прилучення.

- **Діджиталізація і змішана освіта.** Використання онлайн-платформ в якості доповнення до очних занять дозволить оптимізувати процес і знизити навантаження на викладачів. Все більше університетів в світі переходять на змішані формати навчання, коли студенти самостійно вивчають теорію на платформі, а час уроку відводиться на живий обмін думками, практику, командну роботу, творчий пошук, людську взаємодію.

- **Глобальна перспектива.** Глобалізація проникла в усі аспекти життя: практично будь-який продукт або технологія – результат міжнародної співпраці. Фахівці з розумінням інших культур і досвідом життя або навчання за кордоном все більш затребувані на ринку праці. Освіта також стає глобальною. Практика подвійних дипломів, коли випускник одночасно отримує диплом українського і, наприклад, польського університету, стирає межі між національними системами освіти. Рівень студентської мобільності в світі ніколи ще не був такий високий, як зараз [7].

Історія показує, що самі по собі нові технології навчання нічого не змінюють. *Застосовуючи їх, вчителі схильні відтворювати існуючі традиції освітньої практики.*

Помітне місце в традиціях учительства займає практика наставництва, в якій істотну роль відіграють міжособистісні відносини в системі «учень-учитель». Ці відносини вибудовуються і реалізуються в широкому соціальному контексті шкільного класу. Безсумнівно, життя в мікросоціумі шкільного класу значною мірою готує школяра до соціального життя дорослої людини. У такій постановці питання стає очевидною *незамінність вчителя*. Заміна вчителя комп'ютером руйнує систему тонкої навчальної взаємодії, зверненої до специфічних людських особливостей організму, що зростає і дорослішає.

Комп'ютер, і в ще більшій мірі його потужна сукупність у формі Інтернету, сприяють самостійності навчання в силу забезпечення цими технічними засобами відкритого доступу до великих інформаційних ресурсів. Однак, крім бажання, повинно існувати ще й вміння *правильно поставити запитання* для бази даних. Таке вміння не з'являється само собою, йому треба навчити, так само як і вмінню аналізувати і систематизувати отриману

інформацію. Це повинен робити вчитель, який не тільки знає навчальну психологію і характер мотивацій учня, а й чітко уявляє собі рівень його знань.

Докорінна трансформація освіти не може відбутися без серйозних змін в умовах життя суспільства і в цільових установках абсолютної більшості його представників. Поки ж досвід показує, що при дистанційному навчанні, не дивлячись на найдосконалішу техніку передачі знань, учні припиняють навчання набагато частіше, ніж при традиційних формах освіти. І справа тут не в змістовно інформаційній, когнітивній складовій освітнього процесу. Справа в *мотиваційній стороні* проблеми, справа у відсутності повсякденного стимулу до витрати часу і сил на вчення як таке. Знання повинні бути придбані відповідно до їх внутрішньої логіки та історії їх осягнення і становлення. Здатність засвоювати знання так, щоб вони могли стати міцним фундаментом повсякденної, життєвої мудрості, залежить від віку. У початковій школі дитина навчається навичкам не тільки читання і письма, а й організованості, зібраності, дисципліни. Тому головним в початковій і середній освіті є групове: класне, шкільне співтовариство, яке і дає можливість дітям за 8-12 шкільних років в заздалегідь обумовленому обсязі надійно освоїти знання, що відповідають обраному освітньому стандарту, і отримати поведінкову, соціальну та емоційну підготовку до життя, що їх очікує. З усього цього випливає, що масова середня школа не повинна зазнавати перетворення в віртуальну інтернет-школу дистанційної освіти. Регулярна шкільна освіта в нормі не може бути замінена заочною.

Розділ II. Організація освітнього процесу за змішаною формою навчання

Нове покоління живе в дуже динамічному середовищі, де інформація легкодоступна і надлишкова. Як наслідок, вони інакше взаємодіють з даними і по-іншому навчаються. Звідси додаткова складність: перебудувати потрібно не тільки зміст навчальних предметів, а й методи навчання [2].

Безумовно, формат освіти в найближчому майбутньому буде змінюватися. Але це не означає, що очне навчання зникне повністю. На наш погляд, оптимальною формою «співіснування» очного і дистанційного навчання може бути так зване *змішане навчання blended learning* або «гібридне навчання» – це методика формальної освіти, згідно з якою учень/учениця засвоює одну частину матеріалу он-лайн, частково самостійно керуючи своїм часом, місцем, шляхом і темпом навчання, а іншу частину матеріалу вивчає у шкільному класі [8].

Змішане навчання за своїм змістом передбачає іншого змісту уроку, його архітекtonіки, тривалість та поєднання он-лайн та офф-лайн навчання. Навчання за змішаною формою – тобто очно-дистанційна форма навчання, базується на типовій освітній програмі задля виконання державного стандарту загальної середньої освіти. Освітній процес у класах зі змішаною формою навчання організовується на тих же умовах, що і для учнів з очною (денною) формою навчання. На учасників освітнього процесу, які навчаються за змішаною формою навчання, розповсюджуються права та обов'язки учасників освітнього процесу.

Основним засобом навчання є організація уроків з учнями шляхом спілкування та діалогу при проведенні вебінарів, конференцій, тренінгів та інше. Контроль знань та компетентностей учнів може здійснюватися як в режимі он-лайн, так і в очному режимі. До освітнього процесу у класах зі змішаною формою навчання залучаються вчителі та викладачі, які вільно володіють інформаційно-комунікаційними технологіями.

Під час дистанційної роботи учні вивчають матеріал, який розміщений на онлайн-ресурсі (сайт, блог тощо): це можуть бути відеоуроки, конспекти занять, презентації, тести. Учитель у цей час знаходиться на постійному зв'язку з дітьми, відповідає на їхні запитання, пояснює те, що залишилось незрозумілим для дітей. Більша частина часу відводиться на самостійне осмислення матеріалу учнями, вчитель у даному випадку виступає в ролі модератора.

Ця форма навчання вимагає, перш за все, від педагога окремих зусиль з підготовки до уроку і організації контролю знань, складання планування з урахуванням особливості тем уроків і вибору форм і методів роботи.

Освітній процес здійснюється в електронному освітньому середовищі, в якому відкриваються персональні кабінети для учнів, вчителів та батьків, за допомогою або сайту дистанційного навчання, або Центру дистанційної освіти з використанням платформи Office-365. Освітній процес будується згідно з загальним розкладом закладу.

Он-лайн та оф-лайн уроки. Форму та зміст уроку обирає вчитель того чи іншого предмету – *оф-лайн* або з використанням сучасних електронних засобів комунікації – *он-лайн*.

Он-лайн урок – це урок, який проводиться в синхронному режимі, при якому вчитель і учні віддалені один від одного в просторі, але одночасно знаходяться в єдиному веб-середовищі дистанційного навчання.

Асинхронний урок – це урок, який проходить в *оф – лайн* режимі, тобто це вид взаємодії між учителем і учнями, що передбачає спілкування з затримкою в часі за допомогою пересилання повідомлень в веб-середовищі дистанційного навчання. Переваги такого уроку полягають в тому, що учень напрацьовує навички самостійного вивчення матеріалу, а вчитель забезпечує індивідуальний підхід до кожного учня.

Змішане навчання ґрунтується на *технології «перевернутого уроку»* та має такі ознаки:

- стандартний урок – «живе» спілкування – очна форма – 3 дні на робочому тижні учні навчаються у школі;

– он-лайн урок – синхронний урок – 2 дні на робочому тижні учні навчаються сумісно з вчителем з використанням електронних засобів комунікації;

– оф-лайн або асинхронний урок – учні та вчитель спілкуються та виконують навчальні завдання у режимі 24/7.

Організація освітнього процесу передбачає наступні форми проведення уроків:

- урок засвоєння нових знань,
- урок формування вмінь і навичок,
- урок комплексного застосування знань, умінь і навичок,
- урок узагальнення і систематизації знань,
- урок перевірки знань, умінь і навичок,
- комбінований урок,
- урок захисту проектів,
- інші форми.

У процесі змішаного навчання виникають проблеми, які потребують вирішення:

– відсутність технології та навичок дистанційного навчання; методичних розробок та дидактичного матеріалу з цієї теми (комплектів для виконання лабораторних робіт щодо формування практичних компетентностей при дистанційній формі навчання тощо);

– відсутність ставок технічного оператора, адміністратора сайту, лаборанта з підключення змістовної частини уроку; методиста, який би відповідав за якість та зміст уроку (особливо важливо це для молодих вчителів);

– відсутність досвіду та навичок проведення вебінарів, конференцій, консультацій, створення уроків для перевернутого навчання в якості модератора;

– відсутність у багатьох учителів і учнів сучасних мобільних пристроїв, комп'ютерів та інших гаджетів (особливо в сільській місцевості);

- низька швидкість інтернет-зв'язку або його відсутність;
- створення єдиної шкільної онлайн – платформи, перевантаження онлайн - платформ;
- обмежений доступ окремих учнів до комп'ютерної техніки (коли в сім'ї декілька дітей або батьки працюють онлайн);
- недостатнє володіння інформаційно-комп'ютерними технологіями (як вчителі, так і учні);
- ненормований робочий день вчителів (постійний зв'язок з батьками та учнями 24/7, перевірка учнівських робіт тощо);
- деяким вчителям важко адаптуватися до нових умов навчання;
- неможливість проконтролювати дотримання учнями академічної доброчесності під час виконання домашніх завдань;
- збереження здоров'я як учнів, так і вчителів (психофізичне та емоційне навантаження, велике перенавантаження на органи зору тощо);
- відсутність нормативно-правової бази, що врегулює роботу вчителя за дистанційною формою навчання, норми-часу, захист інтелектуальної власності електронних розробок уроку та інше;
- відсутність нормативно-правових підстав, що регулюють взаємостосунки між навчальним закладом та батьками, батьками та учнями, закладом освіти та учнями, закладом освіти та громадськими організаціями;
- тотальний онлайн може зробити освіту поверховою та недоступною для середнього учня.

Розділ III. Дистанційна школа додаткової освіти (шкільна, районна, обласна) по роботі з обдарованими дітьми

Серед різних форм змішаного навчання (щодо роботи з учнями профільних класів, з відстаючими учнями та тими, хто потребує особливої уваги тощо) можна виокремити роботу *дистанційної школи додаткової освіти по роботі з обдарованими дітьми*, яка може діяти у рамках окремої школи або на районному чи обласному рівнях.

Долю потенційно високо обдарованої особистості визначає здатність до невпинної, тривалої розумової праці. Дистанційна освіта, адресне, *заочне навчання, виявляється найпотужнішим засобом виявлення обдарованих дітей* перш за все за цією ознакою і добрим засобом їх стимулюючої підтримки, що дозволяє простежувати розвиток обдарованої особистості в часі. Нові технічні можливості надає для цього Інтернет, перш за все, технічні можливості для індивідуалізації навчання, так потрібної обдарованим учням. Можливість самостійного вибору темпу освоєння навчального матеріалу, широти охоплення і глибини проникнення в суть предмета, рівня досягнення досліджуваного відкриває перспективи в справі інтелектуальної підтримки обдарованих дітей. При «комп'ютерній» індивідуальній подачі матеріалу, що додатково вивчається, процес наднавчання відбувається не демонстративно. Відсутнє навмисне, що б'є в очі, відділення більш обдарованого підлітка від його однолітків. Тоді обдарована дитина може відчувати себе цілком комфортно в умовах звичайної школи.

Інформаційні технології по самій суті своїй адекватні високій пізнавальній мотивації обдарованих дітей. Пошук, виявлення, підтримка, розвиток і навчання особливо обдарованих дітей вимагають адресної, індивідуалізованої роботи. Інтернет за умови надійного і недорогого доступу до його інформаційних можливостей як ніщо інше здатний сприяти індивідуальному розвитку обдарованості [6].

Перша функція школи додаткової дистанційної освіти – виявлення з числа учнів обдарованих дітей – тих, хто насправді бажає поглиблювати і

вдосконалювати свої знання з предмету і хто до цього здатний (учні 8-11 класів).

Друга функція – плавно і спокійно, шляхом індивідуальної, уважної і тривалої підготовки попередньо відібраних обдарованих молодих людей серйозно стимулювати їх до роботи над своїми здібностями, посилено розвивати їх.

Для зарахування в школу учень виконує вступне завдання, а після зарахування – об'ємні завдання ... Предмет цих завдань строго відповідає програмам старших класів. Завдання містять теоретичні опрацювання окремих питань програми, які є важкими для сприйняття, і завдання більш складні і цікаві, ніж середньошкільні. Учні систематизують теоретичні знання, вчаться вирішувати завдання підвищеної складності.

Курс допоможе школярам не тільки на уроках в школі, але і дозволить успішніше виступати на олімпіадах, а вчителям – краще зрозуміти аспекти теорії і практики, що примикають до шкільної програми і характерні для олімпіад, використовувати базу задач з курсу на заняттях в школі.

Курс може складатися з обов'язкових і лекційних модулів, відеолекцій з конспектами, обов'язкових вправ і факультативних завдань для самостійного рішення.

У середині кожного модуля розміщуються:

- відеолекції педагогів з коротким конспектом, де обговорюється теорія і розбираються приклади розв'язання задач,
- вправи з автоматичною перевіркою, що дозволяють зрозуміти, як засвоєна теорія,
- завдання для самостійного рішення, які не враховуються і не йдуть в залік по модулю, але дозволяють якісно підвищити свій рівень.

У кожному розділі є відповіді на популярні питання, де можна уточнити своє розуміння теорії або умови завдання, але не можна отримати підказки щодо вирішення.

У навчальних модулів немає дедлайнів – проходити їх можна в будь-який момент.

Найважливішою частиною навчання може бути додатковий розділ «Задачний практикум». Рішення учнів перевіряються викладачами. У цьому конкурсі присутній і змагальний мотив (хто заробить більше балів за цікаве оригінальне рішення), і пізнавальний: докладні коментарі викладачів, які вказують на недоліки в рішенні задач, допомагають учасникам курсу освоїти нові розділи предмету і попрактикуватися в старих. Участь у виконанні завдань додаткового розділу враховується під час проміжної атестації.

Протягом навчання заплановано кілька проміжних атестацій. Для проходження проміжної атестації необхідно виконати хоча б одну з двох умов:

- пройти не менше 70% занять, опублікованих в системі не пізніше ніж за тиждень до атестації,
- набрати не менше половини балів за завдання розділу «Задачний практикум», завершених в системі до моменту атестації.

Учні, які не пройшли проміжну атестацію, не зможуть отримати залік. Ті, хто отримав залік і залік з відзнакою, нагороджуються сертифікатами, дипломами та призами.

Протягом року викладачі рецензують і оцінюють завдання. Листування, зауваження і поради, регулярний контроль і мотивована оцінка серйозно стимулюють прагнення учнів розвивати закладені в них здібності, причому розвивати в належному напрямку. Дистанційне навчання здійснюється індивідуально по системі завдань, що ускладнюються.

За кілька років можна створити, відпрацювати, доведену до певної міри досконалості систему відбору і навчання талановитої молоді шляхом додаткової дистанційної освіти.

Таким чином, використовуючи можливості інтернету, створюється *додаткове освітнє середовище* для старшокласників, що сприяє розвитку інтелектуального потенціалу обдарованих дітей. Така школа дистанційної освіти для обдарованих дітей, що здійснюється паралельно регулярній шкільній, створює чудову можливість самореалізації, тренує, навчає і виховує їх. Методи навчання при віддаленому доступі до джерела знання можуть добре

працювати тільки тоді, коли необхідність освіти твердо усвідомлена учнем і вчителем [3].

Післямова

Досвід дистанційного навчання – 2020 змушує замислитися і менеджерів освіти, і педагогів, і батьків, і представників наукової педагогічної громадськості щодо пошуків нових форм навчання, які будуть демонструвати помірний баланс у використанні дистанційних форм роботи з традиційними педагогічними практиками, що забезпечують соціалізацію, розвиток системного мислення учнів і зберігають гуманітарну складову в сучасному освітньому просторі.

Для більш детальнішого ознайомлення з різними формами організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти щодо дистанційного навчання пропонуємо ознайомитися з матеріалами вебінарів, які організувала і проводила навчально-методична лабораторія управління навчальними закладами КВНЗ «Херсонська академія неперервної освіти» у травні-червні 2020 року:

– *«Система змішаного навчання в Рішельєвському ліцеї м. Одеси»*
(<https://www.youtube.com/watch?v=m8Ajhj63q2A>)

(<https://www.youtube.com/watch?v=jbIdg9iIVvQ>)

– *«Як ефективно організувати дистанційне навчання в закладах освіти: системний підхід»* – з досвіду роботи НВК «Школа гуманітарної праці» Херсонської обласної ради.

(<https://www.youtube.com/watch?v=wCnQq03ITnI&feature=youtu.be>)

– *«Ефективні практики дистанційного навчання: управлінський аспект»* – з досвіду роботи Херсонського НВК №56 Херсонської міської ради

(<https://www.youtube.com/watch?v=4h-xOY2IVyY&feature=youtu.be>)
(https://drive.google.com/drive/folders/1uwWVENNHFc_d_XLS1oa82xSZRm0isLGHG)

– *«Дистанційні форми роботи з педагогічними кадрами»* – з досвіду роботи С. В. Чхало, заступника директора з навчально-виховної роботи Іщенської загальноосвітньої школи I-III ступенів Великоолександрівського району Херсонської області.

(https://drive.google.com/drive/folders/1T5_oY1ZF2003TB3y_AprAKGoaxtg8cQe?usp=sharing)

Використані джерела

1. Вебінар «Дистанційне навчання: виклики, досвід, перспективи» | 08.07.2020 (Державна служба якості освіти України спільно з Київським національним університетом імені Тараса Шевченка). URL: <https://www.youtube.com/watch?v=2FJconHPiII> (дата звернення: 15.07.2020).
2. Гриневич Л. Багато дітей залишилися за бортом навчання. URL: https://osvita.ua/school/75055/?utm_referrer=https%3A%2F%2Fzen.yandex.com (дата звернення: 25.07.2020).
3. Гурак Р. Модель дистанційного навчання необхідно реалізовувати в синергії. URL: https://www.youtube.com/watch?v=_whxMrYNCc8 (дата звернення: 27.07.2020).
4. Гурак Р. Щодо дистанційного навчання учнів під час карантину. Онлайн-EdCamp-2020. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=rIWQtyWE8kU> (дата звернення: 27.07.2020).
5. Дидактична гра «Mine Test» - ідеальний інструмент для дистанційного і змішаного навчання. URL: <https://naurok.com.ua/post/didaktichna-gra-minetest-idealnyy-instrument-dlya-distanciynogo-i-zmishanogo-navchannya> (дата звернення: 07.08.2020).
6. Дистанційне навчання. URL: <https://mon-covid19.info/schools> (дата звернення: 27.07.2020).
7. Круглов В. Сім сучасних трендів в освіті. URL: <https://pedpresa.ua/202797-sim-suchasnyh-trendiv-v-osviti.html> (дата звернення: 26.07.2020).
8. Лотоцька А., Пасічник О. Організація дистанційного навчання в школі. Методичні рекомендації. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/metodichni%20recomendazii/2020/metodichni%20recomendazii-dustanciyna%20osvita-2020.pdf> (дата звернення: 28.07.2020).
9. МОН розробило нове положення про шкільну дистанційну освіту. <http://osvita.ua/school/74691/> (дата звернення: 16.07.2020).

10. Страшне (НЕ)страшне дистанційне навчання. URL: <https://osvitoria.media/experience/strashne-ne-strashne-dystantsijne-navchannya/>(дата звернення: 25.07.2020).
11. #уйде_китеп_окуйбуз. Минобразования запустило акцию для семейного чтения. URL: https://kaktus.media/doc/409288_yydo_kitep_okuybyz._minobrazovaniia_zapustilo_akciu_dlia_semeynogo_chteniia.html (дата звернення: 01.08.2020).
12. Art teachers get creative with remote learning. URL: https://www.mtexpress.com/arts_and_events/arts/art-teachers-get-creative-with-remote-learning/article_730b9b4c-85aa-11ea-b790-e76ee1652fef.html (дата звернення: 01.08.2020).
13. Distance learning solutions. Digital learning management systems. URL: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/solutions> (дата звернення: 01.08.2020).
14. Global Education Coalition. URL: <https://en.unesco.org/covid19/educationresponse/globalcoalition> (дата звернення: 01.08.2020).
15. Government launches Minecraft server to encourage pupils to stay at home. URL: <https://polandin.com/47244565/government-launches-minecraft-server-to-encourage-pupils-to-stay-at-home> (дата звернення: 01.08.2020).
16. Grarantanna. URL: <https://www.grarantanna.pl/#zagadki> (дата звернення: 01.08.2020).
17. Seguimos educando. Experiencia 360. URL: <https://www.educ.ar/recursos/150065/realidadvirtual?from=150033&from=150936#gsc.tab=0> (дата звернення: 01.08.2020).
18. Startling digital divides in distance learning emerge. URL: <https://en.unesco.org/news/startling-digital-divides-distance-learning-emerge> (дата звернення: 01.08.2020).

19. UMW Professors Find Creative Ways to Teach Through COVID-19.
URL: https://www.umw.edu/news/2020/04/29/umw-professors-find-creative-ways-to-teach-through-covid-19/?utm_source=feedburner&utm_medium=feed&utm_campaign=Feed%3A+UMW-News+%28University+of+Mary+Washington+News%29 (дата звернення: 01.08.2020).

20. UNC students are learning in professor's new virtual reality classroom during pandemic. URL:
<https://www.newsobserver.com/news/local/education/article241677001.html> (дата звернення: 01.08.2020).

МЕТОДИЧНЕ ВИДАННЯ

Методичні рекомендації щодо організації освітнього процесу з різними формами дистанційного навчання в закладах загальної середньої освіти

Автори/укладачі:

ГОЛОБОРОДЬКО Євдокія Петрівна

КУЗЬМІЧ Тетяна Олександрівна